

For deltagere, der deltager som led i aktivering, bliver der ikke tale om bidrag, idet den fulde udgift ved skoleopholdet her betales af rekvirenten (kommunen eller AF), jf. afsnit 4 nedenfor.

Den foreslåede størrelse af det kommunale bidrag er begrundet i følgende forhold:

Bidraget bør ligge på et niveau, så der fortsat vil være incitament for kommunerne til at benytte produktionsskoletilbud til den svageste gruppe af unge uden ungdomsuddannelse. Produktionsskolernes rolle må ses i et uddannelsesrettet perspektiv, hvor skolerne fungerer som brobygning mellem grundskolen og det formelt kompetencegivende uddannelsessystem, herunder særligt erhvervsskolerne.

Et bidrag på 25.000 kr. for deltagere under 18 år svarer i absolutte tal til kommunernes samlede aktivitetsbestemte udgift pr. årselev på frie grundskoler (25.185 kr. pr. elev svarende til 85% af det samlede driftstilskud) og efterskoler (svarende til summen af driftstilskud på 13.356 kr. og den obligatoriske elevstøtte 11.400 kr.). Kommunerne vil således opleve en ensartet bidragspligt på alle tre ungdomsuddannelser.

Det kommunale bidrag til deltagere over 18 år er fastsat ud fra en forudsætning om, at sammenhængen til aktiveringsområdet er overordentlig væsentlig. 70 pct. af eleverne på produktionsskolerne er over 18 år, og heraf er 15 pct. registreret som aktiverede, fortrinsvis af kommunerne, medens resten af eleverne selv har søgt optagelse.

Det foreslås, at bidraget udredes af de enkelte elevs hjemstedskommuner. Herved sikres det, at kommuner, der har været aktive i forhold til etableringen af produktionsskoler, ikke kommer til at bære en uforholdsmæssig stor andel af bidragsbetalingen.

Den samlede kommunale udgift herved skønnes at blive ca. 180 mio. kr., jf. afsnittet om de økonomiske konsekvenser. Udgiften forudsættes kompenseret for kommunerne ved bloktilskudsberegningen.

4. Finansieringsomlægning for aktiverede

Genindførelsen af frit optag må desuden ses i relation til den forestående finansieringsomlægning for aktivering af ledige. I henhold til finanslovaftalen for 1999 omlægges finansieringen af undervisningsudgifterne i forbindelse med lediges aktivering, således at udgifterne til aktivering, der indgår i en handlingsplan, fra og med 2000 afholdes af rammen for den aktive arbejdsmarkedspolitik. For ikke forsikrede ledige afholder kommunerne udgiften.

For produktionsskolerne indebærer dette, at de dele af bevillingen, der hidtil er anvendt til lediges aktivering, skal overføres til Arbejdsministeriet og kommu-

nerne. Overførelsen sker fra og med år 2000, og konsekvenserne er indarbejdet på regeringens forslag til finanslov for 2000. Udbetalingen af driftstilskud til skolerne for de aktiverede foretages som hidtil af Undervisningsministeriet, men der planlægges en refusionsordning, således at udgifterne hertil opkræves hos hjemstedskommunen eller Arbejdsministeriet.

5. Økonomiske konsekvenser for staten og kommunerne

Ved at ophæve rammestyringen og indføre frit optag skønnes det, at aktiviteten vil stige fra de nuværende 5.300 årselever til ca. 6.000 årselever, såfremt der ikke samtidig indføres andre foranstaltninger, der kan virke aktivitetsdæmpende. En aktivitet på 6.000 årselever vil betyde en stigning på 700 årselever, svarende til en merudgift på ca. 80 mio. kr. i 1999-niveau.

Ved at kombinere ophævelsen af rammestyringen med andre aktivitetsdæmpende foranstaltninger som ovenfor nævnt forventes det, at den samlede aktivitet vil stabilisere sig omkring det nuværende niveau på 5.300 årselever.

Besparelserne ved de nævnte foranstaltninger kan ved fuld effekt opgøres til:

- indførelse af minimumsskolestørrelse på 20 årselever.....9 mio. kr.
- bortfald af statstilskud til elever fra folkeskolen3 mio. kr.
- begrænsning af statstilskud til max. ét års produktionsskoleophold med mulighed for dispensation i op til 2 mdr. herudover.....55 mio. kr.
- I alt 67 mio. kr.

I en overgangsperiode indtil den fulde effekt af foranstaltningerne er slået igennem, må der regnes med en mindre besparelse end ovenfor nævnt. Aktivitetsusikkerheden skønnes ikke at ville overskride 500 årselever i 2000 svarende til en udgift på ca. 58 mio. kr. i 1999-niveau.

Produktionsskolerne vil fortsat få statstilskud til såvel ordinære elever som aktiverede ledige. Der planlægges en refusionsordning, således at udgiften hertil opkræves fra Arbejdsministeriet og kommunerne for hhv. forsikrede og ikke forsikrede aktiverede ledige. Arbejdsministeriet og kommunerne vil tilsvarende blive kompenseret svarende til den faktiske aktivitet i 1999.

I forbindelse med fastsættelse af kvoterne for 1999 blev det på baggrund af de senest kendte tal forudsat, at de aktiverede på produktionsskolerne udgjorde ca. 10 pct. af det samlede årselevtal. Dette ligger til grund for lovforslagets forudsætninger. De seneste tal viser,